

ZAVEDENÍ POPLATKŮ VE ZDRAVOTNICTVÍ MOŽNÁ OMEZÍ PLÝTVÁNÍ, K CELKOVÉMU ZLEPŠENÍ PÉČE VŠAK NEPŘÍSPĚJE, MÍNÍ OBČANÉ.

Pouze pětina lidí věří, že poplatky ve zdravotnictví přispějí k celkovému zkvalitnění zdravotní péče u nás. Stejně negativně hodnotí lidé i zavedení poplatků za pobyt v nemocnicích a dvě pětiny lidí se obávají, že zavedení poplatků za návštěvu lékaře ohrozí dostupnost zdravotní péče. Větší šanci dává veřejnost reformě v tom, že se podaří omezit plýtvání léky. S tím po zvýšení poplatků za výběr léků počítá zhruba polovina lidí.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 2. – 8. ledna 2008. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1362 respondentů.

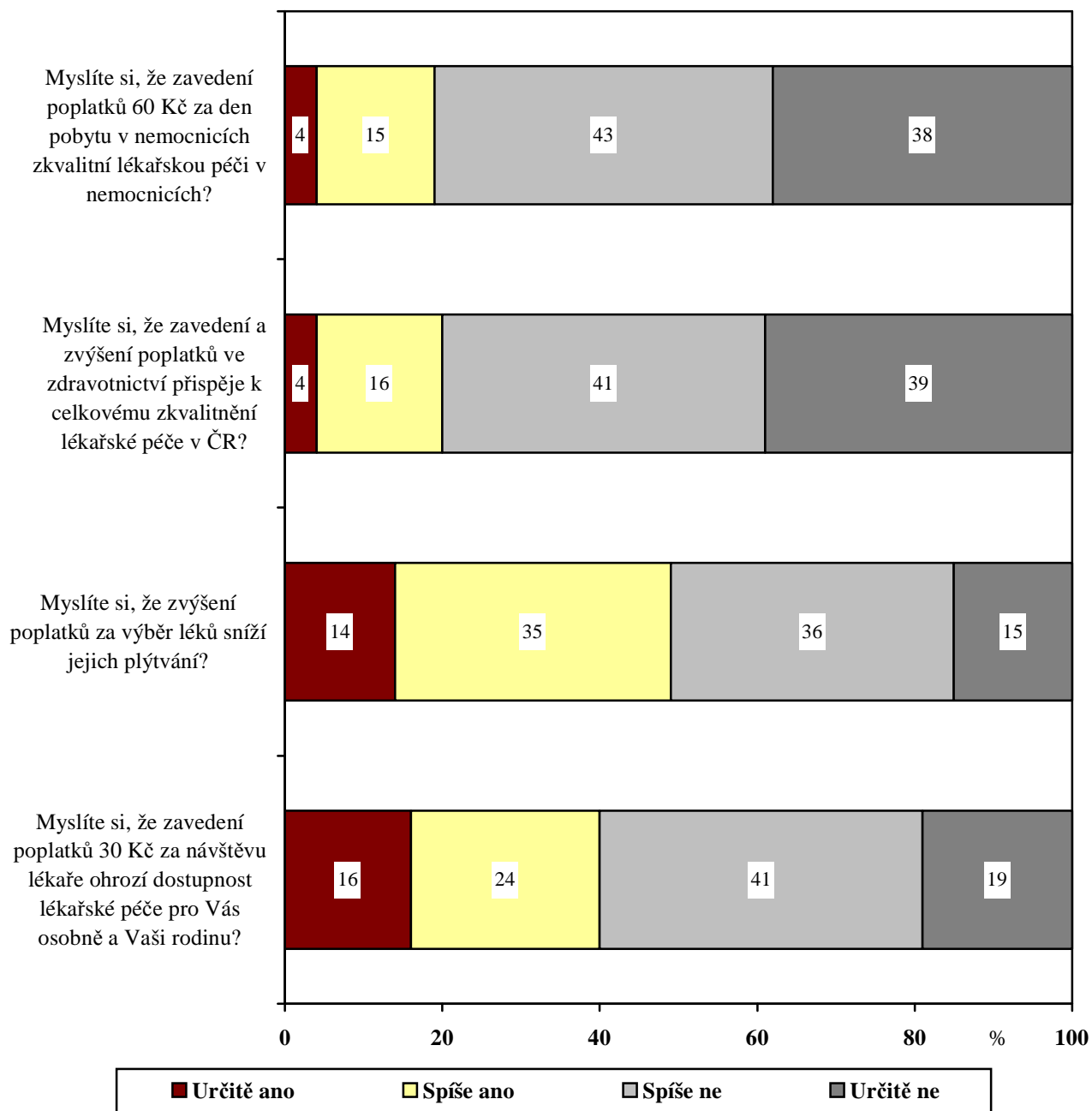
Od Nového roku začala platit některá opatření první fáze reformy zdravotnictví. Zavedena byla platba za pobyt v nemocnici ve výši 60 korun na pacienta a den, za návštěvu lékaře se platí 30 korun a zvýšeny byly také poplatky za výběr léků. Jak přijala tato opatření veřejnost? A věří lidé, že tato opatření povedou ke zkvalitnění zdravotní péče?

Zavedení poplatků za pobyt v nemocnici ani celkové zvýšení poplatků ve zdravotnictví podle mínění velké většiny lidí (zhruba 80 %) ke zlepšení lékařské péče nepovede. Je logické, že žádné zavedení plateb, které dosud neexistovaly, není přijímáno příznivě, ale zdá se, že lidé nevěří tomu, že takto získané prostředky budou efektivně využity ve prospěch pacientů nebo obecně lidí, kteří lékařskou pomoc potřebují. Zavedení poplatků je negativně vnímáno napříč celou populací, rozdíly mezi různými sociodemografickými skupinami podle vzdělání, věku nebo sociálního postavení, jsou jen malé. K poplatkům se staví negativně i jinak velmi optimisticky naladěné skupiny populace, jako jsou mladí lidé, podnikatelé, ba dokonce i lidé s dobrým materiálním zajištěním.

Částečnou důvěru mají lidé v to, že zvýšení poplatků za výběr léků omezí jejich plýtvání. Tomu věří přibližně polovina občanů. Rozdíly mezi různými sociodemografickými skupinami nejsou opět velké – „do jisté míry“ uznávají to, že lidé pod tlakem poplatků začnou méně s léky plýtvat, i lidé s menšími příjmy, starší občané nebo obecně ti, kteří celkově změny ve zdravotnictví sledují s nedůvěrou nebo obavami.

Zavedení třicetikorunové platby při návštěvě lékaře je přijímáno s nejistotou. Obavy, že omezí dostupnost lékařské péče, však má pouze 40 % respondentů, zhruba stejný podíl lidí se „spíše domnívá“, že k tomu nedojde, a pětina lidí takovou možnost vylučuje. Častěji se obávají zhoršení dostupnosti zdravotní péče pochopitelně ti, kteří jsou špatně finančně zajištěni, a ti, jejichž zdravotní stav je zhoršený a předpokládají, že péči budou častěji potřebovat.

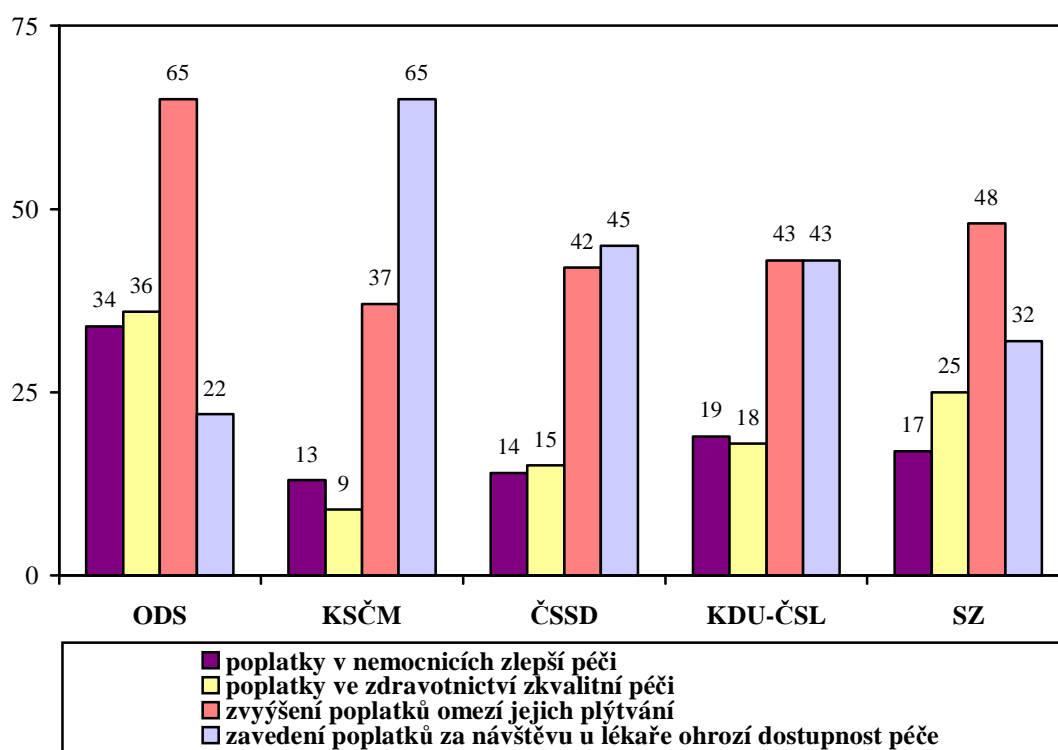
Názory na zavádění poplatků ve zdravotnictví

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let

Přestože – jak bylo již uvedeno – nejsou rozdíly v názorech na zavedení různých plateb ve zdravotnictví mezi skupinami české veřejnosti příliš velké, ukazuje se, že i tyto kroky ministerstva mají politický náboj. Týká se to především obav ze zhoršení dostupnosti zdravotní péče, tedy něčeho, o čem se lidé zatím sotva (na rozdíl od zcela konkrétních poplatků) mohli přesvědčit. Je zřejmé, že v případě sympatizantů KSČM se kombinuje vysoký věk (možná tedy i špatný zdravotní stav) s celkovým nesouhlasem s vládní politikou.

Hodnocení zavedení poplatků ve zdravotnictví (podle stranických preferencí, v %)

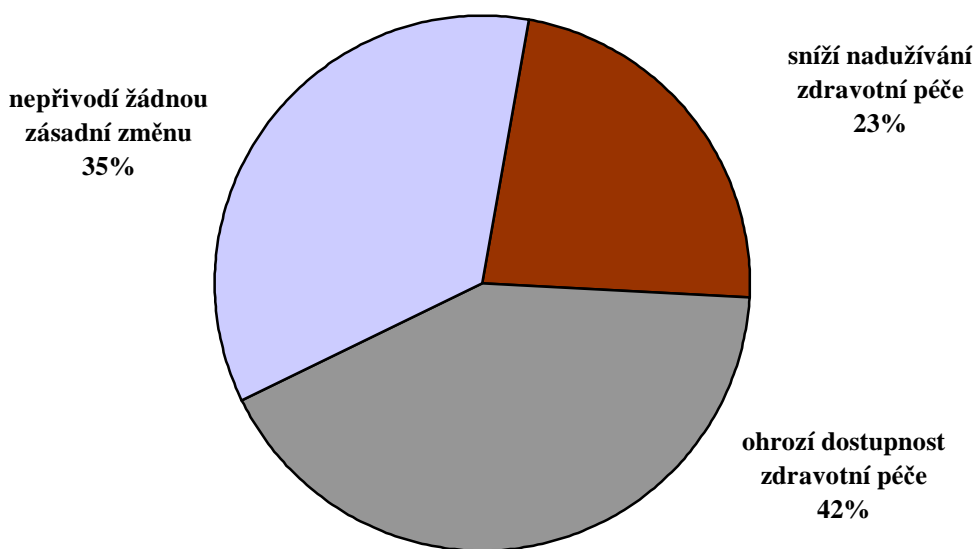
Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let

Na závěr bloku otázek týkajících se nových opatření ve zdravotnictví mohli respondenti vybrat jednu ze tří možností, jaké celkové důsledky může zavedení a zvýšení poplatků ve zdravotnictví přinést: zda v největší míře napomůže k úsporám a omezí zbytečné plýtvání léky a nepotřebnými zákroky, zda spíše ohrozí dostupnost zdravotní péče, anebo zda se tyto kroky ministerstva zdravotnictví výrazně neprojeví, že nepřinesou v podstatě žádnou změnu.

Negativní očekávání mírně převládají nad pozitivními – možnost „ohrozí dostupnost zdravotní péče“ zvolilo 42 % dotázaných, zatímco tomu, že hlavním výsledkem zvýšení různých poplatků budou rozumné úspory ve zdravotnictví, pouze 23 % lidí. Zhruba třetina veřejnosti se domnívá, že zavedení poplatků nepřivede žádnou zásadní změnu.

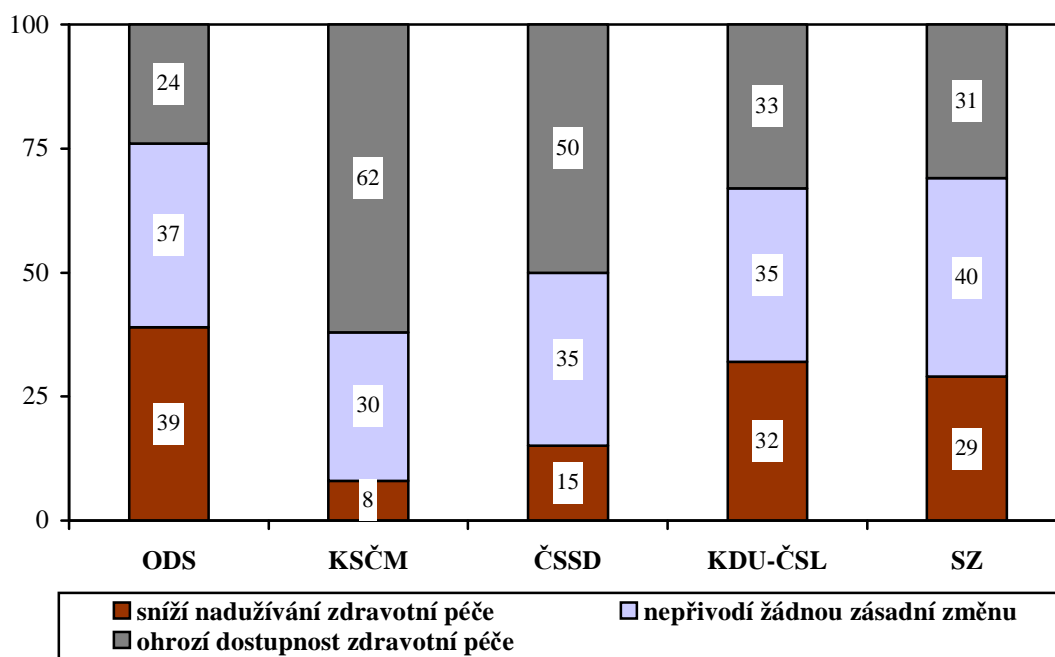
Obavy jsou typické opět především pro stoupence KSČM (přes 60 % z nich uvedlo „zhoršení dostupnosti zdravotní péče“), do značné míry i pro sympatizanty ČSSD (zhoršení dostupnosti zdravotní péče z nich očekává polovina). Jednoznačný optimismus není patrný však ani mezi stoupenci hlavní vládní strany, i pro čtvrtinu příznivců ODS bude nejpravděpodobnějším výsledkem zavedení poplatků to, že se zhorší dostupnost zdravotní péče, a dalších skoro 40 % sympatizantů ODS nepředpokládá, že by se zavedením poplatků „něco změnilo“.

„Očekáváte, že zavedení a zvýšení poplatků ve zdravotnictví od počátku letošního roku:“

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let

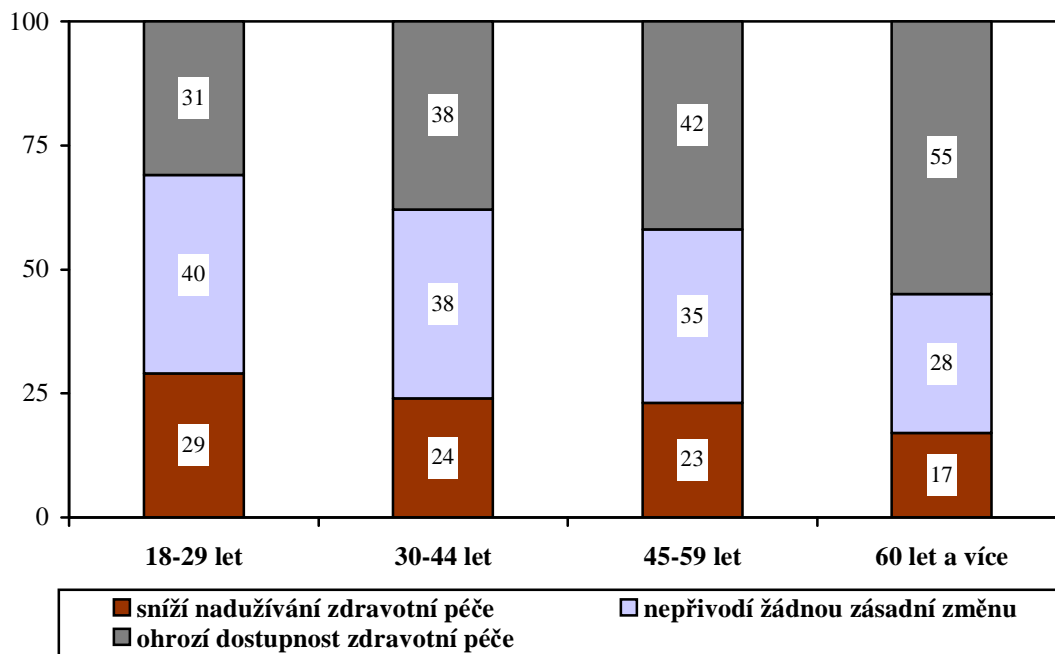
„Očekáváte, že zavedení a zvýšení poplatků ve zdravotnictví od počátku letošního roku:“
(podle stranických preferencí, v %)

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let

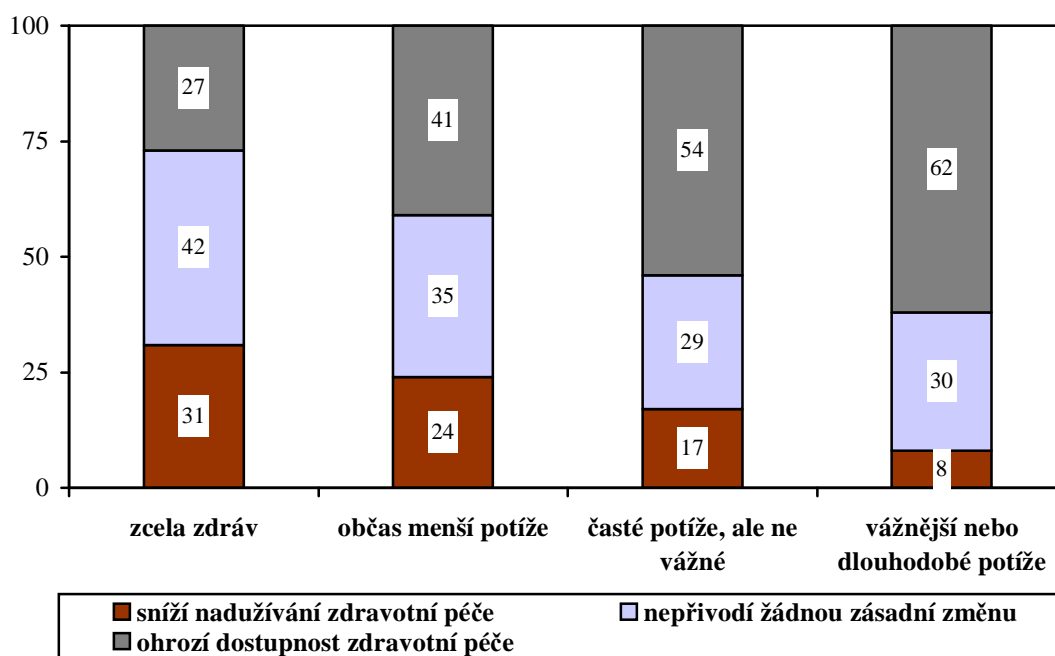
V názorech na důsledky zavedení lékařských plateb a poplatků se liší ovšem výrazně i lidé podle nepolitických kritérií, například lidé různého věku a zvláště pak lidé podle svého zdravotního stavu. Ohrožení pociťuje zejména nejstarší část populace ve věku nad 60 let a lidé, kteří mají častější nebo dokonce vážné zdravotní problémy.

**„Očekáváte, že zavedení a zvýšení poplatků ve zdravotnictví od počátku letošního roku:“
(podle věku, v %)**

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let

**„Očekáváte, že zavedení a zvýšení poplatků ve zdravotnictví od počátku letošního roku:“
(podle zdravotního stavu, v %)**

Pramen: STEM, Trendy 1/2008, 1362 respondentů starších 18 let